

Vergaderjaar 2026–2027

37 020 IIA

Vaststelling van de begrotingsstaat van de Staten-Generaal (IIA) voor het jaar 2027

Nr. 1

VOORSTEL VAN WET

Ontvangen 15 september 2026

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge artikel 105 van de Grondwet de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Rijk bij de wet moet worden vastgesteld en dat artikel 2.1 van de Comptabiliteitswet 2016 bepaalt welke begrotingen tot de rijksbegroting behoren;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1

De bij deze wet behorende begrotingsstaat voor het jaar 2027 wordt vastgesteld.

Artikel 2

De vaststelling van de begrotingsstaat geschiedt in duizenden euro's.

Artikel 3

Deze wet treedt in werking met ingang van 1 januari van het onderhavige begrotingsjaar. Indien het Staatsblad waarin deze wet wordt geplaatst, wordt uitgegeven op of na deze datum van 1 januari, treedt zij in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van dat Staatsblad en werkt zij terug tot en met 1 januari.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Vastgestelde begrotingsstaat van de Staten-Generaal (IIA) voor het jaar 2027 (bedragen x € 1.000)

Art. Omschrijving	Vastgestelde begroting		
	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten
Totaal	289.115	289.115	4.165
Beleidsartikelen			
1 Wetgeving en controle Eerste Kamer	27.701	27.701	140
2 Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer	50.419	50.419	86
3 Wetgeving en controle Tweede Kamer	209.298	209.298	3.939
4 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	1.697	1.697	0
Niet-beleidsartikelen			
10 Nog onverdeeld	0	0	0

Vergaderjaar 2026–2027

37 020 IIA

Vaststelling van de begrotingsstaat van de Staten-Generaal (IIA) voor het jaar 2027

Nr. 2

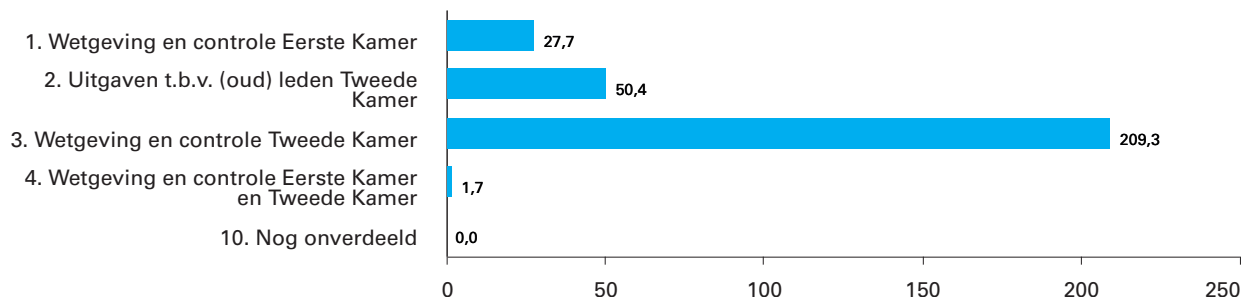
MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

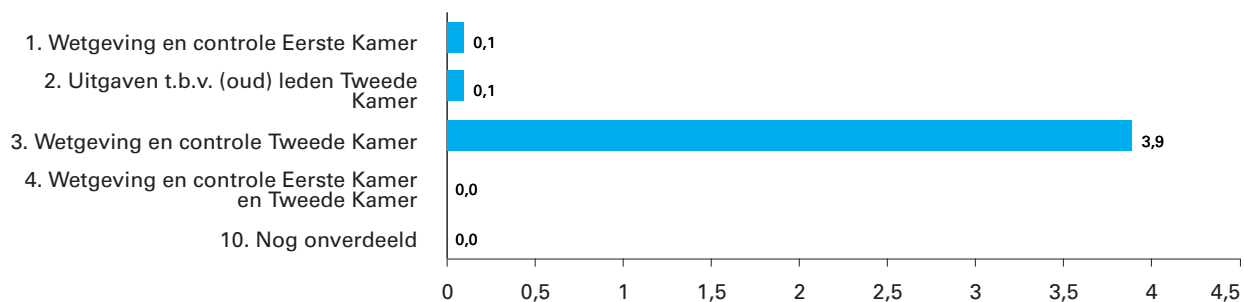
Geraamde uitgaven en ontvangsten	3
A. Artikelsgewijze toelichting bij het begrotingswetsvoorstel	4
B. Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen	5
1. Leeswijzer	5
2. Beleidsartikelen	7
2.1 Artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer	7
2.2 Artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer	10
2.3 Artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer	12
2.4 Artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	15
3. Niet-beleidsartikelen	17
3.1 Artikel 10. Nog onverdeeld	17

GERAAMDE UITGAVEN EN ONTVANGSTEN

Figuur 1 Geraamde uitgaven verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.)
Totaal € 289.115.000,-

Figuur 2 Geraamde ontvangsten verdeeld over beleidsartikelen en niet-beleidsartikelen (bedragen x € 1 mln.)
Totaal € 4.165.000,-

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET BEGROTINGSWETSVOORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld.

Het wetsvoorstel strekt ertoe om de onderhavige begrotingsstaat voor het aangegeven jaar vast te stellen.

Alle voor dit jaar vastgestelde begrotingswetten tezamen vormen de Rijksbegroting voor dat jaar. Een toelichting bij de Rijksbegroting als geheel is opgenomen in de Miljoenennota.

Met de vaststelling van dit wetsartikel worden de uitgaven, verplichtingen en de ontvangsten vastgesteld. De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zogenoemde begrotingstoelichting).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

P.E. Heerma

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSARTIKELN

1. Leeswijzer

Algemeen

Voor u ligt de begroting 2027 van de Staten-Generaal (IIA).

Groeiparaagraaf

Ten opzichte van de begroting 2026 zijn geen wijzigingen voorzien.

Beleidsagenda

Een College dient, conform [artikel 2.1 lid 7 van de Comptabiliteitswet 2016](#) betreffende een niet-departementale begroting, enkel haar taken en bedrijfsvoering weer te geven. Derhalve bevat deze niet-departementale begroting – in vergelijking met departementale begrotingen waarbij wel een weergave van het beleid wordt opgenomen – geen beleidsagenda.

Beleidsartikelen

Deze begroting is opgebouwd uit de volgende beleidsartikelen:

- Artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer
- Artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer
- Artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer
- Artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer

Een beleidsartikel is opgebouwd uit de volgende elementen:

- A. Algemene doelstelling
- B. Rol en verantwoordelijkheid
- C. Beleidswijzigingen
- D. Tabel budgettaire gevolgen van beleid
- E. Toelichting op de instrumenten

Voor de toelichting op het niveau van de financiële instrumenten wordt, conform de Rijksbegrotingsvoorschriften 2026, gebruik gemaakt van onderstaande staffel.

Tabel 1 Ondergrens (staffel) op basis van Rijksbegrotingsvoorschriften 2026

Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € mln.)	Technische mutaties (ondergrens in € mln.)
1. Wetgeving en controle Eerste Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
2. Uitgaven t.b.v. leden en oud-leden Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
3. Wetgeving en controle Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 5 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 10 mln. Ontvangsten 2 mln.
4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.
10. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven 1 mln. Ontvangsten 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven 2 mln. Ontvangsten 2 mln.

Budgetflexibiliteit

In de tabellen budgettaire gevolgen van beleid is geen informatie opgenomen over de budgetflexibiliteit, omdat het grotendeels apparaats-uitgaven betreft.

Niet-beleidsartikel

De begroting bevat het volgende niet-beleidsartikel:

- Artikel 10. Nog onverdeeld

De begroting IIA valt onder de niet-departementale begrotingen. Vanwege een afwijkend regime kent deze begroting geen centraal apparaatsartikel.

2. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer

A. Algemene doelstelling

De Eerste Kamer heeft als kerntaak de totstandkoming van deugdelijke wetgeving. Dat doet ze als medewetgever door wetsvoorstellen die door de Tweede Kamer zijn aangenomen te toetsen voordat deze in werking kunnen treden. De Eerste Kamer controleert daarnaast het beleid van de regering.

Toetsing

De 75 senatoren toetsen wetsvoorstellen onder meer op rechtmatigheid, handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid. Bij de beoordeling van wetsvoorstellen spelen daarnaast ook politieke afwegingen een rol.

Proces

De behandeling van een wetsvoorstel start in een Kamercommissie. Daar kunnen de senatoren hun oordeel over een wetsvoorstel scherp stellen door middel van schriftelijke vragen aan de betrokken bewindspersoon, via deskundigenbijeenkomsten of technische briefings. Een deel van de wetsvoorstellen wordt als hamerstuk aangenomen. Over een deel van de wetsvoorstellen wordt een debat gehouden. Dit gebeurt in plenaire vergaderingen op dinsdag, de vaste vergaderdag van de Eerste Kamer. De plenaire vergaderingen, waar ook de uiteindelijke besluitvorming over een wetsvoorstel plaatsvindt, worden voorgezeten door de Voorzitter van de Eerste Kamer.

Zorgvuldigheid en transparantie zijn belangrijke kernbegrippen voor de Eerste Kamer. Voor een ordentelijke beoordeling van wetsvoorstellen wordt de tijd genomen die de senatoren daarvoor nodig achten: in de Eerste Kamer vindt immers de laatste toets plaats voordat een wet in werking kan treden. De wekelijkse vergaderingen in commissies en de plenaire debatten op dinsdagen zijn te volgen vanaf de publieke tribune en via de livestream. Vergaderingen kunnen ook worden teruggekeken. Op de Eerste Kamerwebsite worden zowel woordelijke debatverslagen als samenvattingen gepubliceerd. Op die manier kunnen burgers en belanghebbenden het werk van de Eerste Kamer volgen.

Ondersteuning

De Eerste Kamer wordt in haar werk ondersteund door de griffie, de ambtelijke organisatie onder leiding van de Griffier. De griffie bestaat uit ongeveer 80 medewerkers die er samen voor zorgen dat het wetgevingsproces en de bedrijfsvoering op effectieve en efficiënte wijze verlopen.

Staatsrechtelijk bestel

Samen met de Tweede Kamer vormt de Eerste Kamer de Staten-Generaal. Het politieke primaat ligt bij de Tweede Kamer, die bestaat uit direct gekozen fulltime politici en meer bevoegdheden heeft. De indirect gekozen Eerste Kamer opereert met enige afstand tot de dagelijkse politiek. Ze vormt de laatste parlementaire schakel in de keten van het wetgevingsproces en is daarmee een belangrijk instituut binnen onze democratische rechtsstaat. Naast nationale wetgeving is de Eerste Kamer, net als de Tweede Kamer, ook betrokken bij Europese wetgeving en beleid.

De leden van de Eerste Kamer doen hun politieke werk in deeltijd: er is één vaste vergaderdag per week en de meeste leden hebben naast hun Kamerlidmaatschap ook nog één of meerdere andere functies.

De Voorzitter van de Eerste Kamer is ook de Voorzitter van de Verenigde Vergadering van de Staten-Generaal, zoals de vergadering op Prinsjesdag waarin de koning de troonrede voorleest.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Staten-Generaal. De colleges voeren zelf het beheer over hun begroting of hun begrotingsdeel. Over de inhoud van dit beheer zijn in [artikel 4.4, lid 4 van de Comptabiliteitswet 2016](#) afspraken vastgelegd (de zogenoemde beheerafspraken) tussen de minister en de colleges, waarin recht gedaan wordt aan hun staatsrechtelijke positie.

C. Beleidswijzigingen

Wet Open overheid

De Eerste Kamer werkt in het kader van de Wet open overheid (Woo) aan verdere versterking van de actieve openbaarmaking van parlementaire informatie. Daarbij staat het toegankelijk, vindbaar en tijdig beschikbaar stellen van informatie centraal. De Woo kent voor actieve openbaarmaking een inspanningsverplichting. In 2027 wordt verder gewerkt aan de verbetering van processen, publicatievoorzieningen en de informatiehuishouding die hiervoor noodzakelijk zijn.

Ontwikkelingen in 2027

In 2027 richt de Eerste Kamer zich op:

- verdere verbetering van digitale publicatieprocessen;
- vergroting van de vindbaarheid en toegankelijkheid van documenten, zoals het (verder) verbeteren van de wijze waarop openbaar gemaakte documenten worden beschreven, geordend, gepubliceerd en ontsloten, zodat deze voor burgers en andere gebruikers eenvoudig te vinden, te raadplegen en te gebruiken zijn;
- versterking van de kwaliteit van metadata en informatiebeheer;
- verdere professionalisering van de interne Woo-processen.

Voortgang en aandachtspunten

De implementatie van actieve openbaarmaking vraagt blijvende aandacht voor de inrichting van werkprocessen, digitale ondersteuning en duurzame toegankelijkheid van informatie. De Eerste Kamer blijft werken aan een beheerste en uitvoerbare implementatie van de Woo-verplichtingen.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1. Wetgeving en controle Eerste Kamer (bedragen x € 1.000)							
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Art. Verplichtingen	29.662	32.130	27.701	27.394	27.439	27.454	27.188
Uitgaven	28.599	32.130	27.701	27.394	27.439	27.454	27.188
1.0 Wetgeving en controle Eerste Kamer	28.599	32.130	27.701	27.394	27.439	27.454	27.188
<i>Institutionele inrichting</i>	<i>21.998</i>	<i>25.710</i>	<i>21.290</i>	<i>20.982</i>	<i>21.027</i>	<i>21.027</i>	<i>20.761</i>
Apparaat Eerste Kamer	21.998	25.710	21.290	20.982	21.027	21.027	20.761
<i>Personele uitgaven</i>	<i>5.761</i>	<i>5.855</i>	<i>5.855</i>	<i>5.855</i>	<i>5.855</i>	<i>5.855</i>	<i>5.855</i>
Vergoedingen voorzitter/leden Eerste Kamer	5.761	5.855	5.855	5.855	5.855	5.855	5.855
<i>Materiële uitgaven</i>	<i>840</i>	<i>565</i>	<i>556</i>	<i>557</i>	<i>557</i>	<i>572</i>	<i>572</i>
Verenigde vergadering	840	565	556	557	557	572	572
Ontvangsten	270	140	140	140	140	140	140

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Institutionele inrichting

Apparaat Eerste Kamer

De geraamde middelen voor Apparaat Eerste Kamer zijn bedoeld voor de ondersteuning van de Eerste Kamer. Hieronder vallen zowel de capaciteit voor ondersteuning als exploitatie en beheer van de organisatie, huisvesting en de fractiekosten.

Personele uitgaven

Vergoeding Voorzitter/leden Eerste Kamer

Dit betreft de vergoedingen aan de Voorzitter en de leden van de Eerste Kamer en daaruit voortvloeiende uitgaven.

Materiële uitgaven

Verenigde Vergadering

De Voorzitter van de Eerste Kamer is ook de Voorzitter van de Verenigde Vergaderingen en daarom ook verantwoordelijk voor de uitvoering van deze vergaderingen. Voor 2027 staat één vergadering gepland (Prinsjesdag).

Ontvangsten

De ontvangsten hebben voornamelijk betrekking op de afwikkeling van verstrekte voorschotten met betrekking tot de Regeling financiële ondersteuning fracties Eerste Kamer uit het voorgaande begrotingsjaar.

2.2 Artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer

A. Algemene doelstelling

Onder dit artikel worden rechtspositionele uitgaven aan leden en oud-leden van de Tweede Kamer, alsmede hun nagelaten betrekkingen, geschaard.

De Tweede Kamer draagt ingevolge de [Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer](#), de [Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers](#) en de [Wet schadeloosstelling](#), zorg voor de uitgaven ten behoeve van:

- De schadeloosstelling van de leden van de Tweede Kamer;
- De wachtgeldten van oud-leden van de Tweede Kamer.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Staten-Generaal. De colleges voeren zelf het beheer over hun begroting of hun begrotingsdeel. Over de inhoud van dit beheer zijn in [artikel 4.4, lid 4 Comptabiliteitswet 2016](#) afspraken vastgelegd (de zogenoemde beheerafspraken) tussen de minister en de colleges, waarin recht gedaan wordt aan hun staatsrechtelijke positie.

C. Beleidswijzigingen

Voor 2027 zijn geen beleidswijzigingen voorzien.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2. Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)							
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Art. Verplichtingen	44.582	54.242	50.419	48.335	46.614	50.441	40.667
Uitgaven	44.289	54.242	50.419	48.335	46.614	50.441	40.667
2.0 Uitgaven ten behoeve van leden en oud-leden Tweede Kamer	44.289	54.242	50.419	48.335	46.614	50.441	40.667
<i>Institutionele inrichting</i>	<i>29.544</i>	<i>31.156</i>	<i>31.156</i>	<i>31.156</i>	<i>31.156</i>	<i>31.156</i>	<i>31.156</i>
<i>Schadeloosstelling</i>	<i>29.544</i>	<i>31.156</i>	<i>31.156</i>	<i>31.156</i>	<i>31.156</i>	<i>31.156</i>	<i>31.156</i>
<i>Personele uitgaven</i>	<i>14.745</i>	<i>23.086</i>	<i>19.263</i>	<i>17.179</i>	<i>15.458</i>	<i>19.285</i>	<i>9.511</i>
<i>Pensioenen en wachtgeldten</i>	<i>14.745</i>	<i>23.086</i>	<i>19.263</i>	<i>17.179</i>	<i>15.458</i>	<i>19.285</i>	<i>9.511</i>
Ontvangsten	104	86	86	86	86	86	86

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Institutionele inrichting

Schadeloosstelling

Op dit artikelonderdeel staan de uitgaven voor de schadeloosstelling van de leden van de Tweede Kamer. Ingevolge de Wet Schadeloosstelling leden Tweede Kamer draagt de Tweede Kamer de uitgaven voor schadeloosstelling en de reis- en overige onkostenvergoedingen voor de leden van de Tweede Kamer.

Personele uitgaven*Pensioenen en wachtgelden*

Op basis van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers draagt de Tweede Kamer zorg voor de uitgaven van pensioenen en wachtgelden voor de oud-leden van de Tweede Kamer. In verband met de verkiezingen van oktober 2025 en te verwachten reguliere verkiezingen in 2030 is de begroting voor het jaar 2027 en 2030 hoger.

Ontvangsten

De ontvangsten op dit artikelonderdeel hebben betrekking op de verrekening van neveninkomsten.

2.3 Artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer

A. Algemene doelstelling

Volksvertegenwoordiging

Als volksvertegenwoordiging heeft de Tweede Kamer twee hoofdtaken: controle van de regering en (mede)wetgeving. Deze taken vloeien voort uit de [artikelen 50 \(vertegenwoordiging van het gehele Nederlandse volk\)](#), [65 tot en met 72 \(werkwijze\)](#), [81 tot en met 87 \(wetten en andere voorschriften\)](#), [105 \(begrotingen\)](#), en [137 en 138 \(grondwetgeving\)](#) van de grondwet en enkele andere (grond)wetsartikelen.

De ambtelijke diensten

Het ondersteunen van het constitutioneel proces. Dit doen de ambtelijke diensten door middel van het bieden van een politiek neutrale, adequate en innovatieve ondersteuning van de Kamerleden in alle facetten van hun werk als volksvertegenwoordiger. De politieke prioriteiten, zoals door de Kamer bepaald, zijn daarbij leidend.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Staten-Generaal. De colleges voeren zelf het beheer over hun begroting of hun begrotingsdeel. Over de inhoud van dit beheer zijn in [artikel 4.4, lid 4 van de Comptabiliteitswet 2016](#) afspraken vastgelegd (de zogenoemde beheerafspraken) tussen de minister en de colleges, waarin recht gedaan wordt aan hun staatsrechtelijke positie.

C. Beleidswijzigingen

Voor 2027 zijn geen beleidswijzigingen voorzien.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 3. Wetgeving en controle Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)							
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Art. Verplichtingen	204.984	222.326	209.298	206.066	203.846	218.341	207.824
Uitgaven	203.170	222.326	209.298	206.066	203.846	218.341	207.824
3.0 Wetgeving en controle Tweede Kamer	203.170	222.326	209.298	206.066	203.846	218.341	207.824
<i>Institutionele inrichting</i>	145.517	156.290	152.118	148.236	145.524	155.721	144.705
Apparaat Tweede Kamer	145.277	154.835	150.663	146.781	144.069	154.266	143.250
Onderzoeksbudget	240	1.455	1.455	1.455	1.455	1.455	1.455
<i>Materiële uitgaven</i>	57.653	66.036	57.180	57.830	58.322	62.620	63.119
Drukwerk	1.808	2.331	2.331	2.331	2.331	2.331	2.331
Fractiekosten	49.809	57.309	51.647	52.297	52.789	57.087	57.586
Uitzending leden	435	561	561	561	561	561	561
Parlementaire enquêtes	3.035	3.194	0	0	0	0	0
Bijdrage ProDemos	2.566	2.641	2.641	2.641	2.641	2.641	2.641
Ontvangsten	16.784	3.939	3.939	3.939	3.939	3.939	3.939

Overzicht van risicoregelingen

Tabel 5 Overzicht garanties (bedragen x € 1.000)

	Omschrijving	Uitstaande garanties 2025	Verleende garanties 2026	Vervallen garanties 2026	Uitstaande garanties 2026	Garantie plafond 2026	Geraamd te verlenen 2027	Geraamd te vervallen 2027	Uitstaande garanties 2027	Garantie plafond 2027
Art.	Fractiekosten	5.401	0	0	5.401	5.401	0	0	5.401	5.401
	Totaal	5.401	0	0	5.401	5.401	0	0	5.401	5.401

Toelichting

Op basis van de [Regeling financiële ondersteuning fracties Tweede Kamer 2014](#) krijgen de fracties een voorschot van 100% voor fractiekosten. De fracties kunnen zelf een egalisatiereserve opbouwen. Sinds 1 januari 2014 kunnen er geen nieuwe trekkingsrechten worden opgebouwd.

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Institutionele inrichting

Apparaat Tweede Kamer

Dit artikelonderdeel bestaat uit personele en materiële componenten voor exploitatie en beheer van de Tweede Kamer.

Onderzoeksbudget

Binnen de Tweede Kamer zijn twintig Kamercommissies ingesteld die ieder beschikken over een eigen budget voor uitgaven om de Kamerbrede onderzoeken uit te voeren.

Materiële uitgaven

Drukwerk

Op dit artikelonderdeel staan de geraamde uitgaven voor de publicatie van officiële documenten.

Fractiekosten

Op dit artikelonderdeel staat het bedrag dat beschikbaar is voor de tegemoetkoming in de kosten van de fractiestichtingen.

Uitzending leden

Op dit artikelonderdeel staat het bedrag dat beschikbaar is voor commissies en werkbezoeken aan het buitenland.

Parlementaire enquêtes

Op dit artikelonderdeel worden de uitgaven gepland voor parlementaire enquêtes. In 2026 loopt Parlementaire Enquête Corona, de verwachting is dat deze nog doorloopt in 2027. Na besluit Kamer zal (conform wet Parlementaire Enquete 2008, Artikel 3) worden gezien hoeveel middelen hiervoor benodigd zijn.

Bijdrage ProDemos

Jaarlijks betaalt de Tweede Kamer een bijdrage aan ProDemos voor de uitvoering van educatieve activiteiten. Hierover maken de Tweede Kamer en ProDemos jaarlijks afspraken.

Ontvangsten

De ontvangsten bestaan uit diverse posten. De omzet van het restaurant-bedrijf, doorbelastingen aan derden, inhoudingen op lonen en salaris en ontvangsten voor zwangerschaps- en bevallingsuitkeringen.

2.4 Artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer

A. Algemene doelstelling

Het onder dit artikel opgenomen budget ten behoeve van wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer betreft de kosten van interparlementaire activiteiten.

B. Rol en verantwoordelijkheid

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het beheer van de begroting van de Staten-Generaal. De colleges voeren zelf het beheer over hun begroting of hun begrotingsdeel. Over de inhoud van dit beheer zijn in [artikel 4.4, lid 4 van de Comptabiliteitswet 2016](#) afspraken vastgelegd (de zogenoemde beheerafspraken) tussen de minister en de colleges, waarin recht gedaan wordt aan hun staatsrechtelijke positie.

C. Beleidswijzigingen

Voor 2027 zijn geen beleidswijzigingen voorzien.

D. Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4. Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer (bedragen x € 1.000)							
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Art. Verplichtingen	3.151	4.742	1.697	1.697	1.697	1.697	1.697
Uitgaven	2.444	4.742	1.697	1.697	1.697	1.697	1.697
4.0 Wetgeving en controle Eerste en Tweede Kamer	2.444	4.742	1.697	1.697	1.697	1.697	1.697
Materiële uitgaven	2.444	4.742	1.697	1.697	1.697	1.697	1.697
Interparlementaire betrekkingen	2.444	4.742	1.697	1.697	1.697	1.697	1.697
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

E. Toelichting op de financiële instrumenten

Materiële uitgaven

Interparlementaire betrekkingen

Het betreft de volgende uitgavenposten:

- Uitzending van Kamerleden naar internationale organisaties;
- Aandeel van Nederland in de kosten van interparlementaire organen;
- Contacten tussen de (voormalige) parlementen van het Koninkrijk;
- Ontvangst van buitenlandse parlementsleden en delegaties van internationale organisaties;
- De activiteiten van de Nederlandse groep van de Interparlementaire Unie (IPU).

Kengetallen

Tabel 7 Overzicht interparlementaire betrekkingen (bedragen x € 1.000)					
Gemiddelde uitgaven per lid	2020	2021	2022	2023	2024
Interparlementaire betrekkingen	904	890	947	1.456	1.180
Gemiddeld per zetel (225)	4	4	4	6	5

3. Niet-beleidsartikelen

3.1 Artikel 10. Nog onverdeeld

A. Budgettaire gevolgen

Tabel 8 Budgettaire gevolgen artikel 10. Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)							
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Art. Verplichtingen	0	0	0	0	0	0	0
Uitgaven	0	0	0	0	0	0	0
10.0 Nog onverdeeld	0	0	0	0	0	0	0
<i>Nog te verdelen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0